

Wychowanie to dzieło Miłości, M. Kaczor, D. Świdkiewicz (red.),
Zielona Góra: Wydawnictwo Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej 2009,
ss. 256.

Stawiamy sobie i innym pytanie o cel, o sens naszego życia, pytamy o to, co jest najistotniejsze i najważniejsze w życiu. Ojciec Święty Jan Paweł II w *Redemptor hominis* podkreślił, że człowiek nie może żyć bez miłości, a nawet człowiek jest istotą niezrozumiałą, jeśli nie objawi mu się Miłość, jeśli się z Nią nie spotka. Miłość bowiem rodzi się we wnętrzu człowieka, w jego sercu. Miłość dodaje sił, zabezpiecza przed egoizmem, scala i jednoczy ludzi. Jednak każda prawdziwa miłość łączy się również z ofiarą, poświęceniem oraz rezygnacją. Każda autentyczna miłość stawia bardzo wysokie wymagania, tym większe, im większa jest miłość. Właściwie tylko językiem miłości można dzisiaj przemówić w dziele wychowania.

Dlatego wydaje się słusznym zauważenie książki *Wychowanie to dzieło Miłości* powstałej pod redakcją Moniki Kaczor i Dariusza Świątkiewicza. Omawiana publikacja składa się ze słowa przewodnika „Warsztatów 2009”, wstępu, tekstów oraz informacji o autorach. Zostały przedstawione następujące zagadnienia: Formacja sumienia – dziełem wychowania; Przebaczenie a jego brak na podstawie koncepcji wychowania przedstawionej przez Małgorzatę Musierowicz w *Jeżycjadzie*; Działania wychowujące w katechezie; Media – (krzywe) zwierciadło rzeczywistości; Odśwież w sobie rysy Boga; Przyjacielska rozmowa; Psychologiczna analiza miłości wychowującej; „O aktualnych przyczynach niewiary” i o wymaganiach, jakie stawia nam bycie Kościołem w świecie, który Kościołem nie jest; Drogą miłości za Jezusem; Powołani do życia; „Wychowując innych, mieć na względzie przede wszystkim własne wychowanie”. Kilka uwag o pedagogii o. Bernarda Kryszkiewicza; Wychowanie jako dzieło Miłości. Perspektywa biblijna; Księga mądrości. Biblia w dialogu ze światem pogańskim; „Moc w słabości się doskonali” (2 Kor 12,8). Cierpienie w życiu i nauce św. Pawła; Paweł – człowiek, który spotkał Chrystusa; Wiara w życiu znanych ludzi; Ruch czystych serc – propozycja stylu życia; Wiem, komu zawierzyłem; Język mistyków językiem miłości; Nie „zamykaj” mnie, ale dodaj mi odwagi; Wychowanie w charyzmacie benedyktyńskim; Kardynała Józefa Ratzingera koncepcja Kościoła; Inteligencja emocjonalna jako mądrość serca; Dlaczego warto ustanowić bł. Natalię Tułasiewicz patronką szkoły?; Dar z siebie jako zasada wychowania.

„*Wychowanie to dzieło Miłości*» – taki temat, zaczerpnięty z pism błogosławionej Natalii Tułasiewicz, przyświecał tegorocznej, już 17. pieszej Pielgrzymce Nauczycieli Ogólnopolskich Warsztatów w Drodze. Zaproszenia do wygłoszenia referatów zechcieli przyjąć wykładowcy, reprezentujący różne środowiska naukowe, misyjne i zakonne, którym Warsztaty zawdzięczają wysoki poziom merytoryczny i od których wiele się nauczyliśmy. Uczestnicy mogli usłyszeć o wychowaniu z perspektywy Biblii, teologii, psychologii, pedagogiki, a także – i to chyba było najcenniejsze – usłyszeli o pięknych przykładach ludzi, którzy potrafili wychowywać” (s. 5). Owocem działalności Ogólnopolskich Nauczycielskich Warsztatów w Drodze jest kolejny tom opracowań poświęconych kwestiom wychowania, nauczania, formacji uczniów i nauczycieli. Otrzymaliśmy szeroką panoramę prac interdyscyplinarnych, które efektywnie pokazują, iż wychowanie jest dziełem Miłości – jak trafnie wskazuje tytuł opracowania. Już sam tytuł i zebrane prace określają podstawową orientację pedagogiczną prezentowaną przez Autorów recenzowanej książki, która na nowo, po latach niedoceny, nabiera znaczenia w pedagogice, ale także we wszelkiej działalności formacyjnej. Nie chodzi w nich o zaproponowanie jakiejś łatwej „empatii”, która robi furorę w pedagogice przesyconej psychologizowaniem, ale o poważne podejście do wychowania od strony wychowawcy, to znaczy od strony pragnienia „dobra drugiego”, aby na tym tle wypracować zasady poważnego traktowania wychowanka. Trafne i merytorycznie dojrzałe ujęcie wielu szczegółów może rzeczywiście wnieść duży wkład w poszerzenie wiedzy doty-

czącej wielu problemów pedagogicznych, a tym samym stać się czymś w rodzaju przewodnika do praktycznego urzeczywistnienia dzieła wychowania w szkole i w rodzinie. Ważnym aspektem zebranych prac jest ich nastawienie praktyczne, które sprawia, że rzeczywiście zwracają się one bezpośrednio do osób zaangażowanych w nauczanie, wychowanie i formację. Aspekt interdyscyplinarny zostaje wydatnie pogłębiony przez to, że autorzy zebranych prac reprezentują różne środowiska i orientacje naukowe.

Bardzo dobrze się stało, iż powyższe artykuły zostały zebrane i wydane w omawianej książce: *Wychowanie to dzieło Miłości*, dzięki temu bowiem zostaną szerzej rozpowszechnione zwłaszcza w środowiskach pracujących na teorią wychowania i wprost zajmujących się wychowaniem.

Ks. Józef Stala, UPJPII